

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo overiť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami v subjektoch územnej samosprávy na základe vlastnej analýzy poznatkov a doručených informácií od zainteresovaných kompetentných orgánov, štátnych organizácií zabezpečujúcich získavanie informácií o finančnom hospodárení a účtovných výkazov.

Predmetom kontroly bolo preveriť postavenie a charakteristiku kontrolovaného subjektu, rozpočet obce, záverečný účet obce, účtovnú závierku, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom a úroveň vnútorného kontrolného systému.

Kontrola bola vykonaná v obci Lomnička, Lomnička 66, 065 03 Lomnička, za obdobie roka 2010, I. polroka 2011 a súvisiace obdobie.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Postavenie a charakteristika kontrolovaného subjektu

Obec Lomnička (ďalej len „obec“ alebo „kontrolovaný subjekt“) je samostatným územným a správnym celkom združujúca občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Územie obce tvorí jej katastrálne územie. V obci bolo evidovaných k 31.12.2010 celkom 2 237 obyvateľov. Obec je právnickou osobou samostatne hospodáriacou s vlastným majetkom a so svojimi finančnými zdrojmi za podmienok stanovených zákonom a všeobecne záväznými nariadeniami obce.

Štatút obce bol schválený Obecným zastupiteľstvom v Lomničke (ďalej len „OcZ“) dňa 01.02.2007, ktorý nebol aktualizovaný v súlade s novelou zákona o obecnom zriadení platnou od apríla 2010, a to v časti obecné zastupiteľstvo, rokovanie obecného zastupiteľstva a starosta obce. Nový štatút obce bol schválený OcZ až dňa 12.10.2011.

Obec bola zriaďovateľom jednej základnej školy spolu s materskou školou s právnou subjektivitou (ďalej len „ZŠ spolu s MŠ“). Kontrolou bolo zistené, že zriaďovacia listina rozpočtovej organizácie ZŠ spolu s MŠ neobsahovala vecné a finančné vymedzenie majetku, čím obec nepostupovala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zároveň konala v rozpore so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

2. Rozpočet obce, záverečný účet obce, účtovná závierka

Rozpočet obce neobsahoval rozpočet výdavkov rozpočtovej organizácie zriadenej obcou, čo bolo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Obec v priebehu rozpočtového roka nesledovala vývoj hospodárenia podľa rozpočtu, nevykonávala zmeny vo svojom rozpočte, nevedla operatívnu evidenciu, čo bolo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočet na roky 2011 — 2013 nebol spracovaný ako programový rozpočet a neobsahoval zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce. Kontrolovaný subjekt týmto konal v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Kontrolou bolo zistené, že hlavný kontrolór obce nevypracoval odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce na rok 2010 a k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2010 — 2012, čím došlo k porušeniu zákona o obecnom zriadení.

Záverečný účet obce za rok 2010 neobsahoval hodnotenie plnenia programov obce a bol schválený nesprávnym výrokom, čo nebolo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Účtovná závierka obce za rok 2010 obsahovala všetky všeobecné náležitosti a všetky súčasti v zmysle zákona o účtovníctve. Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt nevyhotovil výročnú správu za rok 2010, čím porušil zákon o účtovníctve.

3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom

3.1 Výkon funkcie hlavného kontrolóra

Obec tým, že uzatvorila pracovnú zmluvu na výkon funkcie hlavného kontrolóra bez toho, aby ho zvolilo OcZ, konala v rozpore so zákonom o obecnom zriadení a zároveň vyplatila menovanému plat v roku 2010 v celkovej sume 13 450,00 eur, čím porušila finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Starosta obce delegoval prevzatie kompetencií v plnom rozsahu na hlavného kontrolóra na dobu od 01.02.2010 do 31.12.2010 počas krátkodobej i dlhodobej neprítomnosti. Toto delegovanie bolo v rozpore so zákonom o obecnom zriadení. Vyplatená odmena za zastupovanie hlavnému kontrolórovi za mesiac marec vo výške 3 500,00 eur, bola vyplatená v rozpore so zákonom o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a obec tým porušila finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

3.2 Menovanie za poradkyňu starostu obce

Obec uzatvorila dohodu o pracovnej činnosti v roku 2009, v ktorej bola dohodnutá mesačná odmena v sume 930,00 eur za vykonávanú prácu poradkyne starostu obce. Z obsahu menovacieho dekrétu vyplynulo, že išlo o splnomocnenie na zastupovanie starostu obce. Menovaná nebola poslankyňou OcZ, čo bolo v rozpore so zákonom o obecnom zriadení. Obec v roku 2010 vyplatila mzdu poradkyňi starostu celkom v sume 9 040,00 eur, čím porušila finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

3.3 Poskytovanie právnych služieb

Obec uhradila v 1. polroku 2011 za poskytnuté právne služby celkovú sumu 5 675,00 eur. Preverení účtovných dokladov bolo zistené, že v dvoch prípadoch obec realizovala úhrady v celkovej sume 1 798,00 eur skôr ako boli právne služby vyfakturované, čím porušila finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

3.4 Poskytovanie dotácie

Obec tým, že nevykonala úpravu vlastného rozpočtu a nepridelila dotáciu na školské potreby pre ZŠ spolu s MŠ, konala v rozpore so zákonom o obecnom zriadení a nedodržaním stanovených postupov a podmienok, konala v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. V prípade účtovania nákladov na obstaranie školských potrieb v sume 12 409,00 eur nezabezpečila preukázateľnosť účtovného záznamu, čím konala v rozpore so zákonom o účtovníctve.

3.5 Poštovné a telekomunikačné služby

Vykázané čerpanie na poštovné a telekomunikačné služby v sume 11 051,00 eur bolo vyššie o 3 051,00 eur oproti schválenému rozpočtu. Kontrolou faktúr za rok 2010 bolo zistené, že starosta obce z uvedenej sumy pretelefonoval sumu 6 832,00 eur, zamestnanci OcÚ sumu 3 237,00 eur, sociálni pracovníci sumu 474,00 eur. Ďalšie čerpanie bolo v sume 1 253,00 eur bez schváleného a upraveného rozpočtu. Okrem uvedenej fakturácie bolo zistené, že kúpou telefónnej karty dodávateľ vyfakturoval obci sumu 2 511,00 eur. Kontrolovaný subjekt tým, že použil finančné prostriedky vo vyššej sume o 6 816,00 eur ako boli rozpočtované, porušil finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kontrolou ďalej bolo zistené, že hlavná kontrolórka obce z vlastného podnetu dňa 04.04.2011 prekontrolovala nákladovú položku telekomunikačné služby z dôvodu častého volania občanmi obce z obecného telefónu bez platenia z pevnej linky. Za obdobie december 2010 až február 2011 dodávateľ vyfakturoval za poskytnuté služby – používanie dvoch pevných telefónnych liniek sumu 1 851,00 eur. V predložených faktúrach bolo zaregistrované volanie aj do zahraničia. V mesiaci február 2011 bola jedna telefónna linka zrušená a namiesto nej bol zakúpený mobilný telefón pre starostku obce. Za obdobie január až apríl 2011 za poskytnuté služby mobilným telefónom bola obci vyfakturovaná suma 603,00 eur. Kontrolou faktúr za služby poskytované mobilným telefónom v mesiaci február boli zistené volania aj na audiotextové čísla v sume 97,00 eur, obnova kreditu s paušálom v sume 66,00 eur, v mesiaci marec — apríl bolo zistené napr. odoslanie SMS do zahraničia, poskytnuté služby cez SMS s osobitnou tarifou, obnova kreditu s paušálom, hovory do mobilných sietí.

3.6 Dodržiavanie postupov účtovania

Kontrolovaný subjekt nesprávnym účtovaním o zálohových platbách v štyroch prípadoch postupoval v rozpore s opatrením MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce, a vyššie územné celky a porušil zákon o účtovníctve.

3.7 Rekonštrukcia a modernizácia ZŠ spolu s MŠ

Kontrolou došlých faktúr za rok 2010 bolo zistené, že stavebná firma predložila kontrolovanému subjektu k preplateniu faktúru v celkovej sume 303 559,00 eur bez príslušného súpisu vykonaných prác, ďalej chýbala faktúra na sumu 649 426,00 eur, ktorá bola zaevidovaná a do času začatia výkonu kontroly nebola uhradená, čím kontrolovaný subjekt konal v rozpore so zákonom o účtovníctve.

Ku kontrole neboli predložené ďalšie došlé faktúry z roku 2010 v počte 24 v celkovej sume 1 020 927,00 eur a tri došlé faktúry z I. polroka 2011 v sume 20 817,00 eur.

Kontrolou účtovných dokladov bolo zistené že v 1. polroku 2011 kontrolovaný subjekt z bankového účtu založeného na financovanie aktivít projektu „Rovnosť šancí pre sociálne znevýhodnené rómske deti predškolského veku a žiakov školského veku“ realizoval výber v hotovosti vo výške 9 370,00 eur a prevod na iný účet za účelom úhrady exekúcie v sume 3 939,00 eur. V rámci čerpania bežných výdavkov bolo zistené v 9 prípadoch, že kontrolovaný subjekt neuplatňoval rozpočtovú klasifikáciu, čím nepostupoval v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Kontrolovaný subjekt tým, že čerpal finančné prostriedky v celkovej sume 13 309,00 eur na iný účel ako boli určené, konal v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a porušil tak finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

3.8 Prehľad o stave a vývoji dlhu

Obec v roku 2010 vykazovala úroveň zadlženosti 22,56 %. Celkový dlh obce v roku 2010 v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol v objeme 922 821,00 eur, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavoval nárast o 103 %. V roku 2010 obec čerpala dva úvery v celkovej výške 480 000,00 eur. Z hľadiska preverenia finančnej likvidity v roku 2010 došlo k poklesu peňažných prostriedkov na účte a to o 46,78 %. Obec vykazovala k 31.12.2010 pohľadávky po lehote splatnosti vo výške 90 349,00 eur, čím medziročný nárast predstavoval 397,52 %.

3.9 Mimoriadne náklady

Kontrolou bolo zistené, že z dôvodu platobnej neschopnosti obce boli v roku 2011 vydané dva exekučné príkazy podľa zákona o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti na zaplatenie pohľadávky v sume 50 000,00 eur a prislúchajúce náhrady v sume 19 971,00 eur a na zaplatenie pohľadávky v sume 5 000,00 eur a prislúchajúce náhrady v sume 2 602,00 eur. Ďalej bola uzatvorená jedna zmluva o pôžičke, predmetom ktorej bola pôžička peňazí na uspokojenie exekúcií obce v celkovej sume 2 641,00 eur. Kontrolovaný subjekt tým, že v uvedených prípadoch nezabezpečil dostatočnú ochranu zvereného majetku, konal v rozpore so zákonom o majetku obcí.

3.10 Dodržiavanie postupov a predpisov pri verejnom obstarávaní

Obec pri verejnom obstarávaní zákaziek na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác a na poskytovanie služieb ako verejný obstarávateľ neuplatňovala v piatich prípadoch postupy podľa zákona o verejnom obstarávaní a nezabezpečila princíp transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti, čím konala v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní.

4 Úroveň vnútorného kontrolného systému

Činnosť hlavného kontrolóra za rok 2010 nebola v obci zabezpečovaná v súlade so zákonom o obecnom zriadení. Kontrolou bolo zistené, že v štyroch prípadoch nebola vykonaná predbežná finančná kontrola, čo nebolo v súlade so zákonom o finančnej kontrole a o vnútornom audite a vnútornou smernicou o finančnej kontrole.

Na základe zhodnotenia systémov vnútornej kontroly a výsledkov kontroly vzhľadom na zistené nedostatky v mzdovej oblasti, poskytovania preddavkov, účtovníctva a vykonávania predbežnej finančnej kontroly, vyplynulo že kontrolovaný subjekt mal v kontrolovanom období zavedený málo účinný systém kontroly.

Zhrnutie:

Porušenie zákona o obecnom zriadení bolo zistené v týchto prípadoch:

- Kontrolovaný subjekt nepreukázal, že návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom najmenej 15 dní pred jeho schválením v OcZ.
- Hlavný kontrolór obce nevypracoval odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce na rok 2010 a k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2010 — 2012.
- Obec uzavrela pracovnú zmluvu na výkon funkcie hlavného kontrolóra bez jeho zvolenia OcZ.
- Nesprávne formulované oznámenie o výške platu hlavnému kontrolórovi, keď namiesto funkcie hlavného kontrolóra bola uvedená funkcia starostu a nesprávne určená výška odmeny, keď namiesto mesačnej odmeny do výšky 30 % bola stanovená štvrt'ročná odmena maximálne do výšky 50 %.
- OcZ schválilo neoprávnené delegovanie kompetencií starostu na hlavného kontrolóra.
- Vymenovaná poradkyňa, ktorá mala oprávnenie zastupovať starostu obce, nebola do funkcie zvolená OcZ.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bolo zistené v týchto prípadoch:

- Návrh rozpočtu obce neobsahoval rozpočet výdavkov rozpočtovej organizácie zriadenej obcou.
- Programový rozpočet obce na roky 2010 — 2012 neobsahoval merateľné ukazovatele potrebné pre plánovanie výdavkov s možnosťou porovnávania plánov so skutočnosťou a s monitorovaním ich dosahovania.
- Obec nevykonávala zmeny rozpočtu a neviedla o tom operatívnu evidenciu.
- V rozpočte na rok 2010 neboli zahrnuté výdavky za rozpočtovú organizáciu v sume 1 075 177,00 eur a vykonaný rozpis rozpočtu na rozpočtovú organizáciu.

- Rozpočet na rok 2011 — 2013 nebol spracovaný ako programový rozpočet a neobsahoval zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce.
- Záverečný účet obce za rok 2010 neobsahoval hodnotenie plnenia programov obce a bol schválený nesprávnym výrokom.
- Obec neposkytla dotáciu na školské potreby v sume 12 409,00 eur ZŠ spolu s MŠ s právnou subjektivitou, ale školské potreby zabezpečovala od vybraného dodávateľa priamym nákupom.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo zistené v týchto prípadoch:

- Zriaďovacia listina rozpočtovej organizácie ZŠ spolu s MŠ neobsahovala vecné a finančné vymedzenie majetku.
- Obec porušila finančnú disciplínu v sume 13 450,00 eur, keď v roku 2010 neoprávnené vyplatila plat hlavnému kontrolórovi, ktorý nebol do tejto funkcie zvolený.
- Obec neoprávnené vyplatila odmenu hlavnému kontrolórovi za mesiac marec vo výške 3 500,00 eur za zastupovanie starostu, čím došlo k porušeniu finančnej disciplíny.
- Obec v roku 2010 neoprávnené vyplatila mzdu poradkyňi celkom v sume 9 039,00 eur, za zastupovanie starostu, pričom menovaná nebola poslankyňou OcZ, čím došlo k porušeniu finančnej disciplíny.
- Obec vyplatila odmenu za poskytnuté právne služby bez vystavenia faktúry v celkovej sume 1 798,00 eur, čím porušila finančnú disciplínu.
- V rámci položky – Poštové a telekomunikačné služby došlo k vyššiemu čerpaniu finančných prostriedkov v rozpočte o 6 816,00 eur oproti schválenému rozpočtu, čím došlo k porušeniu finančnej disciplíny.
- Kontrolovaný subjekt čerpal finančné prostriedky v celkovej sume 13 309,00 eur na iný účel ako boli určené, čím porušil finančnú disciplínu.

Porušenie zákona o účtovníctve bolo zistené v nasledovných prípadoch:

- Nebola vyhotovená výročná správa za rok 2010.
- V dvoch prípadoch v hodnote 1 798,00 eur bolo o vzniku záväzkov účtované až po jeho úhrade.
- Pri obstaraní školských potrieb v sume 12 409,00 eur obec nezabezpečila preukázateľnosť účtovného záznamu.
- V troch prípadoch bolo zistené, že kontrolovaný subjekt nesprávne účtoval o zálohových platbách.
- Ku kontrole neboli predložené došlé faktúry z roku 2010 v počte 24 v celkovej sume 1 020 927,00 eur a tri došlé faktúry z I. polroka 2011 v sume 20 817,00 eur.

Porušenie ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov bolo zistené v nasledovných prípadoch:

- Uzavretá mandátna zmluva nebola zverejnená na webovom sídle a ani v Obchodnom vestníku, čo nebolo v súlade so zákonom o slobodnom prístupe k informáciám.
- Z dôvodu platobnej neschopnosti boli vydané dva exekučné príkazy a uzatvorená jedna zmluva o výpožičke, čím kontrolovaný subjekt nezabezpečil dostatočnú ochranu zvereného majetku a konal v rozpore so zákonom o majetku obcí.

- Obec pri verejnom obstarávaní zákaziek na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác a na poskytovanie služieb ako verejný obstarávateľ neuplatňovala postupy podľa zákona o verejnom obstarávaní a nezabezpečila princíp transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti, čím konala v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní.
- V štyroch prípadoch nebola vykonaná predbežná finančná kontrola v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite a vnútorná smernica nebola vypracovaná v súlade s uvedeným zákonom.
- Dve správy o výsledku kontroly, ktoré vykonala hlavná kontrolórka obce, neobsahovali všetky náležitosti v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Na základe zhodnotenia systémov vnútornej kontroly a výsledkov kontroly vzhľadom na zistené nedostatky v mzdovej oblasti, poskytovaní preddavkov, účtovníctva a predbežnej finančnej kontroly, vyplynulo že kontrolovaný subjekt mal v kontrolovanom období zavedený menej účinný systém kontroly.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov:

- venovať zvýšenú pozornosť zostaveniu programového rozpočtu s definovaním zodpovednosti za jednotlivé výdavky podľa programov, vrátane jeho rozpisu,
- pri úpravách rozpočtu zaviesť postupy, týkajúce sa presnej evidencie schválených úprav OcZ a zmeny vykonávať na základe rozpočtových opatrení,
- pri čerpaní výdavkov dodržiavať rozpočtové pravidla a osobitné predpisy vrátane súvisiacich VZN a interných smerníc,
- zabezpečiť monitorovanie a hodnotenie programového rozpočtu s presnými informáciami o stave jeho implementácie a správnymi finančnými údajmi, nadväzujúcimi na finančné výkazy,
- aktualizovať interné smernice súvisiace so zabezpečením funkčného systému finančného riadenia,
- zvýšenú pozornosť venovať vymáhaniu pohľadávok, vysporiadaniu záväzkov a prehodnoteniu uzatvorených zmluvných vzťahov,
- zosúladiť legislatívu obce so všeobecne záväznými právnymi predpismi a túto aplikovať v praxi tak, aby nedochádzalo k rozporu legislatívy obce so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- dotácie poskytovať v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zabezpečiť overovanie účtovných závierok audítorom,
- zvýšenú pozornosť venovať dodržiavaniu postupov pri predbežnej a následnej finančnej kontrole,
- zabezpečiť vykonávanie inventarizácie v súlade so zákonom o účtovníctve.

Protokol o výsledku kontroly bol prerokovaný so štatutárnym zástupcom obce, ktorý prijal 18 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.